

KRIZA CRKVE U 21. STOLJEĆU: TEOLOŠKI, PASTORALNI I PEDAGOŠKI IZAZOVI

Sažetak

Rad analizira višeslojnu krizu Katoličke Crkve u 21. stoljeću, kroz sintezu triju suvremenih teoloških djela: "Crkva u krizi" Ralpha Martina, "Crkva koja dolazi", Armanda Mattea te "Iz dubine naših srca" Roberta Saraha i Benedikta XVI. Autor ovog članka spaja znanstvenu analizu s osobnim iskustvom iz školske prakse kako bi prikazao duhovnu krizu suvremenog čovjeka, osobito mladih. U radu se tematizira sekularizacija, kriza identiteta svećenika, gubitak vjerskog smisla kod mladih, te slabljenje autoriteta Crkve u pluralističkom društvu. Zaključak naglašava da je ključna obnova vjere "odozdo", iz srca svakog vjernika, i „odozgo“, kroz jasnu, vjerodostojnu teologiju i euharistijsku duhovnost.

Ključne riječi: Crkva, kriza vjere, sekularizacija, svećeništvo, mladi, pastoral, duhovnost

1. UVOD: KRIZA KAO PRILIKA I IZAZOV

Katolička Crkva je, kroz stoljeća preživjela različite povijesne, političke i duhovne potrese od progona prvih kršćana, raskola Istoka i Zapada, reformacije, prosvjetiteljstva, sve do modernog sekularizma. Međutim, kriza u kojoj se Crkva danas nalazi ima jedinstvene značajke. Riječ je o krizi vjerske relevantnosti i duhovne dubine u svijetu koji sve više ignorira transcendenciju, a religiju svodi na privatno mišljenje ili kulturni ostatak. Postmoderno društvo, obilježeno relativizmom, individualizmom i tehnološkom dominacijom, stvara ambijent u kojemu Crkva više nije izvor istine, nego "jedan od glasova". Dodatno, brojni skandali, smanjenje broja svećeničkih i redovničkih zvanja, pad autoriteta te smanjen interes za sakramentalni život dodatno doprinose osjećaju unutarnje krize. Benedikt XVI. već je istaknuo da "najveća prijetnja Crkvi nije neprijatelj izvana, nego grijeh unutar nje same". Istodobno, brojni teolozi, pastiri i mislioci vide ovu krizu kao kairos — povlašteno vrijeme za obnovu, za povratak izvornom evanđeoskom žaru. Ovaj rad će pokušati osvijetliti dimenzije krize te predstaviti moguće puteve obnove.

2. SUVREMENA KRIZA CRKVE: ANALITIČKI OKVIR

Kada govorimo o "krizi Crkve", ne govorimo samo o moralnim skandalima, napuštanju tradicije ili gubitku članova. Kriza je mnogo dublja: ona je duhovna, teološka, antropološka i pastoralna. U mnogim teološkim krugovima prisutan je pokušaj da se Objava prilagodi vremenu, umjesto da se vrijeme evangelizira kroz Objavu. Pojavljuje se teologija "inkluzivnosti" koja ponekad kompromitira jasne moralne i dogmatske istine. Čitajući stranice knjiga zaključujem da je više teologa nego ikada izgubilo osjećaj za nadnaravno. Gubitak vjere u objektivnu istinu vodi do duhovnog relativizma: vjera se svodi na osjećaj, Crkva na uslugu, a euharistija na simbol. Ovo podrijetlo krize mnogi povezuju s postkonzilskim neshvaćenim reformama i pastoralnom neodlučnošću.

Crkva danas djeluje u svijetu u kojem se temeljna antropološka pitanja, što znači biti čovjek, muškarac, žena, otac, majka, svećenik — redefiniraju. Crkva više ne može nastupati kao „čuvar odgovora“, nego mora prvo ponovno naučiti kako slušati pitanja. No u toj prilagodbi javlja se opasnost gubitka vlastitog identiteta. Sekularizacija nije više napad izvana, ona se dogodila iznutra, u glavama i srcima vjernika. Vjernici idu na misu, ali žive bez Boga. Mladi traže smisao, ali izvan crkvenih struktura. Svećeništvo se sve više suočava s egzistencijalnim pritiskom. Broj zvanja opada, a mnogi postojeći svećenici djeluju usamljeno i preopterećeno. Kardinal Sarah upozorava da svećenik bez kontemplacije postaje „funkcioner“, a ne otac naroda.

Pastoralne strukture često ostaju formalne i nedjelotvorne, bez istinskog osobnog svjedočanstva. Euharistija postaje rutina, a kateheza prenosi informacije umjesto živog iskustva Krista.

3. RALPH MARTIN: TEOLOŠKI POVRATAK VJERODOSTOJNOSTI

Ralph Martin, filozof i profesor na Sacred Heart Major Seminary u Detroitu, postao je prepoznatljiv po svom djelu *Crkva u krizi: put prema istinskoj reformi* (*A Church in Crisis: Pathways Forward*, 2020.), koje je ubrzo prevedeno na hrvatski i postalo predmet mnogih rasprava. Martin se u ovom djelu ne boji izreći ono što mnogi šute: da se Crkva suočava s krizom identiteta, vjere i misije, i to ne samo zbog vanjskog sekularnog pritiska, nego i još više zbog unutarnjeg slabljenja teološkog i duhovnog autoriteta. Njegovo temeljno polazište je jednostavno, ali duboko: kriza u Crkvi je prvenstveno kriza vjere. Kada Crkva prestane ozbiljno uzimati Objavu, Evanđelje, dogmu i moralnu istinu, ona više ne može biti svjetlo svijetu. Gubi se osjećaj za grijeh, za spasenje, za osobno obraćenje. Martin ističe: “Kada više ne govorimo o grijehu, obraćenju i vječnom životu, tada više ne propovijedamo Krista.” Martinovo djelo strukturirano je kao dijagnostički priručnik i poziv na akciju. On primjećuje da se u suvremenoj teološkoj misli često pokušava pomiriti katolički nauk s liberalnom antropologijom i moralnim relativizmom. Umjesto da Crkva oblikuje društvo, događa se suprotno, Crkva se prilagođava duhu vremena. Martin piše: “Kada Crkva prestane naviještati istinu, ona prestaje biti sol zemlje.” Upozorava da se unutar samih teoloških fakulteta i formacijskih središta pojavljuje “pastoralni oportunizam”, pristup koji izbjegava jasne istine da ne bi „izgubio ljude“. Rezultat takvog pristupa je pastoralna mlakost i gubitak identiteta. Teološki relativizam, prema Martinu, nije samo intelektualni fenomen, nego duhovna bolest. Poseban naglasak u knjizi stavljen je na gubitak eshatološke svijesti, svijesti o posljednjim stvarima: smrti, sudu, raju i paklu. Martin ne piše senzacionalistički, već realno: “Ako pakao nije stvaran, zašto nam je potreban Spasitelj?”

Crkva koja više ne govori o vječnosti, smatra Martin, zatvara se u horizontalni humanizam. Tada Isus postaje socijalni reformator, a ne Otkupitelj. Ovakav gubitak nadnaravne perspektive vodi do gubitka duhovne sile: ljudi odlaze jer ne susreću Onoga koji spašava. Martin ne nudi samo kritiku. Njegov prijedlog obnove temelji se na klasičnim, ali zaboravljenim katoličkim izvorima: obraćenju, sakramentima, svetosti, molitvi i euharistiji. On navodi konkretne primjere svetaca, poput Ivana Pavla II., kao modele kršćanske autentičnosti. Jedan od ključnih elemenata koje Martin ističe je ponovno otkrivanje Euharistije. Naglašava važnost vjerovanja u stvarnu prisutnost Krista u Presvetom Oltarskom Sakramentu, te liturgijsku obnovu koja vraća dostojanstvo i dubinu slavljenja. U tom kontekstu podržava povratak tišine, adoracije, klanjanja i sakramentalne priprave.

Kao vjeroučitelj s dugogodišnjim iskustvom, mogu potvrditi da mnoge dijagnoze koje Martin postavlja vrijede i za hrvatski kontekst, osobito među mladima:

- Gubitak osjećaja za grijeh: Mladi ne razumiju pojam osobnog grijeha ni potrebu za ispovijedi. Mnogi nikad nisu ispovjedili smrtni grijeh jer nisu poučeni da on postoji.
- Nezanjanje o sakramentima: Čak i oni koji dolaze na misu često ne znaju što je Euharistija. Za mnoge je to “običaj”, a ne osobni susret s Kristom.
- Vjerski relativizam: U srednjoškolskim klupama često se čuje: “Svi imaju pravo na svoje mišljenje.” To je istina na razini demokratskog dijaloga, ali ne može biti kriterij za duhovnu istinu.

Zato su Martinove tvrdnje o potrebi obnove svetosti, jasnoće i hrabrosti u naviještanju — posve na mjestu. Premda je Martinov stil ponekad oštar, pa i polemičan, njegova dijagnoza je ozbiljna i utemeljena. Kritičari mu znaju prigovoriti da previše naglašava negativne aspekte i da mu nedostaje “pastoralna nježnost”. No upravo je njegova oštrina utemeljena na ljubavi prema Crkvi, potrebna u vremenu kada se mnoge istine prešućuju. Ralph Martin zapravo ne napada Crkvu — on ju brani od samouništenja. Njegova vizija Crkve nije povratak u prošlost, već obnova izvora: svetosti, obraćenja i euharistijskog središta. U tom smislu, njegovo djelo je neprocjenjiv doprinos teološkom odgovoru na krizu Crkve.

4. ARMANDO MATTEO: CRKVA KOJA DOLAZI – NOVI IZAZOVI EVANGELIZACIJE

Armando Matteo, talijanski teolog i savjetnik Kongregacije za nauk vjere, poznat je po dubokoj analizi duhovnog stanja Crkve i društva kroz razgovor s Carlom Marijom Martinijem, osobito u djelu *La Chiesa che verrà* (Crkva koja dolazi). Za razliku od Ralphi Martina, čiji je pristup više apologetski i profetski, Matteo nastupa dijaloški, analitički i sociološki utemeljeno. Njegova glavna teza glasi: evangelizacija više nije pitanje prijenosa sadržaja vjere, nego uspostave smislenog odnosa s onima koji više ne znaju ni postavljati religijska pitanja. Drugim riječima, Crkva više ne komunicira s ljudima koji traže Boga, nego s generacijama koje ni ne znaju da je traženje Boga moguće. „Danas više ne govorimo o Crkvi u svijetu, nego o Crkvi koja je sama postala strana svijetu koji se radikalno izmijenio.“ Matteo opisuje temeljnu antropološku promjenu: čovjek 21. stoljeća više ne osjeća potrebu za transcendencijom. Život je postao horizontalan, fokusiran na samoostvarenje, iskustvo, ugodu i performans. Bog više nije izvor smisla, nego apstraktna mogućnost koja smeta životnom ritmu. Matteo tvrdi da su „starije generacije“ još imale neka temeljna religijska pitanja u sebi, dok su „novije generacije“ prva istinski nevjernička generacija, u antropološkom smislu. Ne zato što su protiv Crkve, nego jer su duhovno neutralni. Odrasli bez molitve, bez susreta s Biblijom, bez religijskog jezika – njima Bog nije „odsutan“, nego jednostavno irelevantan.

Naslov knjige *Crkva koja dolazi* ne odnosi se na neku utopijsku reformu institucije, nego na potrebu za novim načinom prisutnosti Crkve u svijetu koji se temelji na drugim kodovima. Autor predlaže da Crkva prestane govoriti samo u religijskom jeziku, i počne slušati jezik svakodnevice: tjeskobu, bol, besmisao, ovisnosti i emocionalnu prazninu. Umjesto da Crkva bude učiteljica koja poučava, treba postati pratiteljica koja sluša i nudi smjer. No to ne znači odustajanje od istine, već mijenjanje pristupa. Matteo piše: „Nije dovoljno govoriti o Bogu. Treba pomoći čovjeku da ponovno dođe do pitanja o Bogu.“ Drugim riječima, Crkva koja dolazi ne počinje navještajem istina, nego sudjelovanjem u životu ljudi. Autor oštro kritizira pastoralni formalizam, Crkvu koja nudi sakramente bez odnosa, vjeronauk bez osobnog svjedočenja, liturgiju bez iskustva zajedništva. U tom kontekstu posebno ističe neučinkovitost tradicionalnog prijenosa vjere. U Italiji (a i u Hrvatskoj) stotine tisuća mladih svake godine prime sakramente krštenja, pričesti, krizme, ali nakon toga u Crkvi više ne sudjeluju. Ovo iskustvo potpuno se podudara s mojim radom vjeroučitelja. Krizmanici, kad ih se pita što su sakramenti, odgovaraju u definicijama naučenim napamet. Ali kad ih se pita tko je Isus za njih – ostaju bez riječi. Matteo to tumači kao izostanak osobnog duhovnog iskustva koje bi trebalo pratiti institucionalni prijenos vjere. Jedna od ključnih točaka kod autora je promjena adresata evangelizacije. Tradicionalno, Crkva je naglasak stavljala na djecu i mlade. No danas, djeca dolaze u školu i na vjeronauk iz obitelji u kojima ni roditelji više nisu vjernici, nego su religijski agnostici, ili vjernici po običaju. Zato, kaže Matteo, Crkva više ne može djelovati s pretpostavkom da društvo podržava vjeru. Umjesto toga, Crkva treba ponovno evangelizirati odrasle, jer samo se u obitelji vjera može stvarno prenijeti. To znači novi pastoralni model: misije u župama, mala zajedništva, biblijske skupine, tečajevi, osobno praćenje, kateheza za odrasle. U tom smislu, Matteo snažno podržava ono što papa Franjo naziva „pastoralno obraćenje“ – ne promjenu nauka, nego promjenu mentaliteta: od strukture prema odnosu, od administracije prema misionarstvu. Iz vlastitog iskustva mogu potvrditi da je potreba za „pastoralom odraslih“ itekako realna. Djeca i mladi često dolaze na vjeronauk s osnovnim neznanjem: ne znaju molitve, ne znaju tko je Sveti Pavao, ne razlikuju Bibliju od bajki. No još veći izazov je to što ni roditelji ne znaju, niti pokazuju interes.

5. SARAH I BENEDIKT XVI.: SVEĆENIŠTVO I EUHARISTIJSKI KORIJEN KRIZE

Knjiga Iz dubine naših srca (fr. Des profondeurs de nos cœurs, 2020.), zajedničko je djelo kardinala Roberta Saraha i pape emeritusa Benedikta XVI., nastalo u kontekstu sve snažnijih prijedloga o mogućnosti ređenja oženjenih muškaraca, osobito nakon Amazonske sinode. No ova knjiga daleko nadilazi temu celibata. Ona je duboka meditacija o identitetu svećenika, o Euharistiji kao središtu Crkve i o duhovnim izvorima krize koja pogađa svećenstvo i vjernike. Iako kratka, ova knjiga sadrži duhovni manifest: Crkva ne može preživjeti bez otvorenosti prema Bogu, bez molitve, šutnje, sakramentalnog života i čistoće srca. Jedna od ključnih točaka knjige jest obrana celibata. Sarah i Benedikt ne pristupaju toj temi s pravne ili tradicionalne strane, već teološko-duhovno. Celibat nije samo disciplina, već znak otajstvenog sjedinjenja s Kristom. On nije odbacivanje braka, već darivanje cijelog srca Bogu, znak budućeg života u kojem se "ne žene ni udaju" (Mt 22,30). Benedikt piše: "Mogućnost da se odrekemo zemaljskih veza kako bismo potpuno pripadali Bogu, postaje razumljiva samo u svjetlu vjere." U tom smislu, celibat nije teret, nego duhovna plodnost, svjedočanstvo o prvenstvu Božjega Kraljevstva. Jedan od najsnažnijih dijelova knjige odnosi se na vezu između Euharistije i svećeništva. Kardinal Sarah piše da je svećenik prije svega čovjek Euharistije. Njegov identitet nije socijalni, edukacijski ili upravni, nego sakramentalni i euharistijski. On služi oltaru, prikazuje Žrtvu i uprisutnjuje Krista. Mnogi vjernici (posebno mladi) ne vjeruju ili ne razumiju stvarnu prisutnost, što se vidi u njihovom ponašanju na misi, odnosu prema pričesti i nedostatku klanjanja. Sarah ne skriva zabrinutost za stanje svećeništva: sve manje duhovnih zvanja, sve više napuštanja svećeništva, moralni pad, gubitak molitvenog života. Navodi da se svećenici često iscrpljuju u administraciji, pastoralnim projektima, a gube intimnost s Bogom.

To je zastrašujuća, ali realna slika. I iz iskustva iz škole, učenici često primjećuju „umor“ kod svećenika: da nemaju vremena, da govore rutinski, da ne ostavljaju dojam ljudi koji vjeruju onome što govore. A djeca osjećaju autentičnost. Ova kriza identiteta ne pogađa samo svećenike, nego i vjeroučitelje: i mi se možemo iscrpiti u organizaciji, u administraciji, a zanemariti vlastiti duhovni život. Sarah nas poziva da se vratimo izvoru, osobnoj molitvi, klanjanju, ispovijedi, tišini.

Knjiga obrađuje također i vrijednost tišine. Benedikt i Sarah govore o tišini ne kao o odsutnosti buke, nego kao nutarnjoj otvorenosti Bogu. U svijetu preopterećenom informacijama, porukama, glasovima i dojmovima, Bog se povlači jer ga više nitko ne sluša. Ovo posebno pogađa mlade koji su stalno povezani, ali istovremeno usamljeni. Potrebna je tišina da bi se rodila vjera.

Kao vjeroučitelj, mogu posvjedočiti da je svaki pokušaj „tihe molitve“ na satu vjeronauka izazvao nelagodu ali istodobno i duboko djelovanje. Mladi su željni smisla, ali ih nitko ne uči tišini. Sarah i Benedikt pozivaju upravo na tu pedagogiju zvanu tiha prisutnost, a ne bučna aktivnost. Još jedna važna točka jest kritika funkcionalnog gledanja na svećenika. Ako svećenik postane samo „izvršitelj liturgijskih usluga“, onda je zamjenjiv. Onda nije važno je li oženjen ili nije, jer njegova uloga postaje horizontalna. Zato se protive ideji ređenja oženjenih kao „pastoralnog rješenja“, jer to rješenje ne odgovara na duhovni problem. Ako svećenici gube smisao, nije zbog celibata, nego zato što su izgubili Krista. Hrvatska Crkva još ima zvanja i svećeničku prisutnost u župama. No znakovi slabljenja su prisutni: sve manji broj mladih svećenika, opadanje interesa za sjemenište, manjak svećenika koji istinski žive iz Euharistije. Sarah i Benedikt nude ne samo obranu celibata, nego i poziv na duboku obnovu svećeničkog i crkvenog života. Taj poziv ide i nama vjeroučiteljima: ako izgubimo svijest o svetom, ako vjeronauk postane samo informacija ili „pokušaj animacije“, tada ne prenosimo Krista. A djeca, iako možda ne znaju definirati vjeru, osjećaju tko je autentičan.

6. SINTEZA I USPOREDNA ANALIZA: DIJAGNOSTIKA I ODGOJNI MODELI U KRIZI CRKVE 21. STOLJEĆA

Do sada smo detaljno analizirali tri ključna teksta: Crkva u krizi Ralpa Martina, Crkva koja dolazi Armanda Mattea, te Iz dubine naših srca kardinala Saraha i pape emeritusa Benedikta XVI. Svaka od ovih knjiga donosi jedinstvenu perspektivu na krizu Crkve, s različitim naglascima i rješenjima. Sinteza njihovih uvida omogućuje cjelovitu dijagnostiku i otvara put prema pastoralnim modelima, posebno u kontekstu vjeronauka u školama.

U analizi Martina, Mattea i Saraha/Benedikta, jasno se ističu tri međusobno povezane razine krize:

1. Duhovna razina:

- Gubitak vjere u stvarnu Kristovu prisutnost u Euharistiji.
- Svećenici koji gube duhovni identitet, molitveni život i osjećaj poslanja.
- Pastoralni formalizam bez dubokog mističnog odnosa s Bogom.

2. Antropološko-kulturna razina:

- Generacijska promjena: od ljudi koji traže Boga, do ljudi za koje je Bog nebitan.
- Pojava „prve nevjerničke generacije“ koja ne razumije ni religijski jezik ni smisao.
- Potreba za novim pristupima koji ne počinju evanđeljem kao gotovom istinom, već poticanjem pitanja.

3. Pastoralno-organizacijska razina:

- Nedostatak zvanja i svećenika.
- Neučinkovitost tradicionalne kateheze i sakramentalne pastore.
- Slabljenje obitelji kao mjesta prijenosa vjere.

Ove tri razine nisu odvojene, nego su u čvrstoj interakciji. Na primjer, duhovna kriza svećenika utječe na pastoralni rad, dok kulturni kontekst mijenja primatelje vjere.

Iz svih tekstova proistječu zajednički izazovi:

- Nedostatak autentičnosti – bilo da je riječ o svećenicima, vjeroučiteljima ili laicima, svima nedostaje Živa vjera i svjedočanstvo.
- Rascjepkanost pastoralnih pristupa – Crkva treba sinergiju između liturgije, kateheze, duhovnog života i socijalnog angažmana.
- Promjena konteksta – Crkva više nije samorazumljiva ni društveno poželjna. Potrebno je novi način komunikacije.

Iz sinteze proizlazi nekoliko smjernica za vjeronauk i vjeroučitelje: Svaki vjeroučitelj mora biti prvo svjedok Žive vjere. Bez osobnog odnosa s Kristom, sve metode i sadržaji ostaju prazni. Potrebno je poticati vlastitu molitvu, sudjelovanje u Euharistiji i redoviti sakramentalni život. Vjeronauk ne može biti samo prenesena informacija ili skup rituala. Mora biti susret s osobom i putovanje prema postavljanju pitanja o Bogu. Učenici trebaju vidjeti u vjeroučitelju nekoga tko živi ono što propovijeda. Slabljenje liturgijskog osjećaja treba ojačati. Uključivanje učenika u liturgijske pripreve, objašnjenje smisla euharistije, te iskustvo molitve na satu može pomoći u oblikovanju dubljeg odnosa prema vjeri. Vjeronauk mora biti povezan s roditeljima i zajednicom. Organizacija susreta za roditelje, formacija za obitelj i suradnja sa župom mogu pomoći u obnavljanju vjere kroz obiteljsku dimenziju. Potrebno je razvijati kritičku svijest o suvremenim vrijednostima i njihovom odnosu prema kršćanstvu, a ne ignorirati ili isključivati učenike koji dolaze iz sekulariziranog okruženja.

7. ZAKLJUČAK: IZAZOV VJERE, ODGOVOR SVETOSTI

Kriza Crkve u 21. stoljeću nije samo institucionalni problem, nego duboko duhovni i kulturološki izazov. Djela Martina, Mattea, Saraha i Benedikta nude vrijedne putokaze za razumijevanje i djelovanje. Posebno u kontekstu školskog vjeronauka, važno je da vjeroučitelji budu most između Crkve i današnjeg svijeta, svjedoci vjere, ali i ljudi koji znaju slušati, razumjeti i pratiti učenike na njihovom duhovnom putu. Duhovno gledano, mnogi vjernici i svećenici izgubili su osobni odnos s Kristom. Antropološki, živimo u svijetu koji više ne postavlja "vječna pitanja" i u kojem je Bog prestao biti referentna točka. Pastoralno, Crkva ponekad odgovara tehnički i strateški, umjesto molitveno i mistično. Kao vjeroučitelj s dvadesetogodišnjim iskustvom u srednjoj školi, ne govorim samo iz teorije, nego iz susreta s mladima koji svakodnevno pokazuju znakove ove krize. Učenici dolaze s "nepostavljenim pitanjima" – nije ih briga za Boga jer im je realnost napunjena „zvukom mobitela“. Više ih zanima algoritam nego evanđelje, više ih fascinira TikTok nego sveta pričest. Nažalost, mnogi vjeroučitelji danas osjećaju nemoć pred učenicima koji ignoriraju vjeru, pred sustavom koji relativizira sve vrijednosti i pred Crkvom koja im rijetko nudi ozbiljnu duhovnu podršku. Ova nemoć može dovesti do profesionalne frustracije, duhovne malaksalosti, pa i do cinizma. Zato zaključujem: obnova vjeronaučne i svećeničke službe neophodna je za obnovu Crkve.

Na temelju provedene analize, ističem sljedeće točke kao ključne stupove buduće obnove:

1. Povratak osobnoj molitvi i duhovnoj dubini – bez unutarnjeg duhovnog života, sve je prazno.
2. Uvođenje učenika i roditelja u iskustvo Boga, a ne samo u znanje o Bogu – vjera se ne predaje, vjera se živi.
3. Teološka i duhovna formacija vjeroučitelja – njihova svetost je najjači argument u svijetu koji ne traži više argumente.
4. Novi jezik i metode evangelizacije – svijet se promijenio, ali Riječ Božja ostaje ista: mora se prevesti bez izdaje.
5. Sinergija župe, škole i obitelji – vjera se ne prenosi u fragmentima, nego u zajedništvu.

Promišljanje o krizi Crkve u 21. stoljeću nije pesimistička analiza, nego poziv na obraćenje. Kriza nije samo prijetnja, ona je i prilika. Crkva je kroz povijest mnogo puta prolazila kroz teška razdoblja, ali nikada nije nestala. Iskustvo sadašnje krize, bilo da je riječ o sekularizaciji, gubitku vjere, zbrci identiteta u svećeništvu, rastućoj duhovnoj ravnodušnosti, ili o strukturnim slabostima, poziva nas da se vratimo početku, da ponovno poslušamo riječi Učitelja: „Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (Mk 1,15). I na kraju postavimo si ova pitanja: Jesmo li, kao Crkva, kao vjeroučitelji, kao roditelji, spremni prestati kriviti druge (mlade, medije, društvo) i početi od sebe? Jesmo li spremni stati pred Krista i reći: „Gospodine, započni obnovu Crkve – počni od mene“? Jer, ako Crkva ne postane ponovno kuća svetaca, ona će postati muzej vjernika, a to nije njezino poslanje.

Dalibor Gagula dipl.teolog, mentor

Literatura

- Martin, R. (2022). Crkva u krizi. Kyrios.
- Matteo, A. (2024). Crkva koja dolazi. Zagreb: Salesiana.
- Sarah, R. & Benedikt XVI. (2020). Iz dubine naših srca. Verbum.